

УДК 378.148.88+378.016

Тимків І.С.

Особливості проведення лікарської виробничої практики з акушерства

Кафедра акушерства та гінекології ім. І.Д.Ланового (зав. каф. - проф. Генік Н.І.)

Івано-Франківського національного медичного університету

Резюме. Проведення виробничої практики у вищих медичних навчальних закладах України є важливим етапом у формуванні майбутнього лікаря. У статті наведено досвід проведення лікарської виробничої практики з акушерства у студентів 4 курсу в умовах кредитно-модульної системи навчання. Викладено основні методи, що застосовуються в процесі навчання, наведено переваги та моменти, що потребують обговорення.

Ключові слова: виробнича практика, викладання акушерства, кредитно-модульна-система.

Сьогодні перед вищою медичною освітою стоїть найважливіше завдання – забезпечити високу професійну підготовку фахівців, тому що якість медичної допомоги безпосередньо залежить від рівня підготовки випускників медичних вузів. В теперішній час організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою, метою впровадження якої у вищих медичних навчальних закладах України є підвищення якості вищої освіти фахівців і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності випускників та престижу української вищої освіти у світовому освітньому просторі.

Проведення виробничої практики на 4 курсі вищих медичних навчальних закладів України є важливим етапом у формуванні та становленні майбутнього лікаря. На особливу увагу заслуговує той факт, що даний вид практики є першим самостійним кроком студента-медика в стаціонарі, оскільки, якщо догляд за хворими та сестринська практика на II-III курсах раніше частково також проходили влітку, то на даний час ці два предмети викладаються як практичні заняття упродовж семестру.

Мета проведення лікарської практики після завершення 4 курсу полягає у закріпленні практичних навичок в межах цілей, визначених в освітньо-професійній програмі підготовки фахівця:

- проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати, планувати схему обстеження конкретного хворого та аналізувати результати основних лабораторних й інструментальних методів дослідження;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях, проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань;
- планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду;
- ставити попередній діагноз ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду;
- брати участь у наданні невідкладної медичної допомоги при ургентних станах;
- виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- ознайомитись із веденням медичної документації в стаціонарі;
- оволодіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Завданням практики є закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін (обстеження хворого, встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування) і подальше удосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи та умовами роботи лікаря в медичних закладах обласного, міського та районного підпорядкування, а також закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи і деонтології. Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість

ведення щоденника (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і тактики лікування чи плану ведення пологів), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Обсяг практики студентів IV курсу складає 6,0 кредитів ECTS. Кількість годин – 180. Програма практики представлена одним підсумковим модулем і структурована на 4 змістові модулі: внутрішня медицина, хірургія, педіатрія та акушерство. Виробнича практика студентів 4 курсу проводиться після закінчення семестру і тому не має аудиторних годин.

Впродовж п'яти днів циклу з акушерства розглядаються такі важливі питання, як принципи організації надання медичної допомоги вагітним, роділлям та породіллям в Україні; основи законодавства України з охорони здоров'я матері та дитини; діагностика ранніх та пізніх строків вагітності; ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду; клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування ускладнень вагітності, пологів, післяпологового періоду в умовах акушерського стаціонару; надання невідкладної медичної допомоги в акушерстві. Всі ці теоретичні питання відображені у 12 практичних навичках, якими має оволодіти студент. Перелік практичних навичок необхідно удосконалити, оскільки деякі з них дублюються в певних параметрах, а інші – наприклад: «Надання допомоги при невідкладних станах в акушерстві: еклампсії, акушерських кровотечах, післяпологових септичних ускладненнях» – є надзвичайно перевантаженими за об'ємом.

На кафедрі наявне методичне забезпечення (українською, російською та англійською мовами) у вигляді тематичних планів практики, методичних розробок практичних занять для викладачів та методичних вказівок для студентів, пакету алгоритмів практичних навичок, набору ситуаційних завдань та методичних вказівок для самостійної роботи студентів, тематичні таблиці, муляжі.

Виробнича практика (лікарська) студентів 4 курсу в обсязі професійних обов'язків у ролі помічника лікаря стаціонару триває 4 тижні – по 1 тижню в терапевтичному, хірургічному, дитячому відділеннях і пологовому будинку. Згідно з новою програмою вдвічі зменшилась тривалість роботи (з 2-х до 1 тижня) у відділеннях кожного профілю, що негативно відбивається на рівні опанування професійних навичок та вмінь. Важко набувати практичних медичних знань студентами за такий короткий проміжок часу, коли в перший день вони лише знайомляться з роботою клініки, а через 3 дні вже необхідно підбивати підсумки.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється керівниками – викладачами профільних кафедр від вищого навчального закладу та керівниками виробничої практики від бази. Викладач-керівник практики від вузу кожного дня повинен контролювати і оцінювати роботу студентів відповідно до розрахункової шкали балів, що за весь період практики становить суму балів поточного контролю. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом після кожного дня її проходження практики та підписується керівником виробничої практики від бази та від навчального закладу.

Підсумковий контроль засвоєння модуля лікарської виробничої практики відбувається в останній день практики після її завершення. Контроль модуля проводиться виклада-

чами профільних кафедр. Але під час отримання вищевказаних вимог з проведення підсумкового модульного контролю одночасно у всіх студентів з усіх профільних дисциплін значно знижується якість оцінювання набуття та засвоєння практичних навичок та вмінь по кожному з 4-х змістових модулів.

З метою оптимізації проведення лікарської виробничої практики після закінчення 4 курсу у медичних вузах доцільно: удосконалити перелік обов'язкових навичок та умінь, якими повинні оволодіти студенти та переглянути організаційні питання проведення підсумкового контролю.

Література

1. Виробнича лікарська практика. Програма для студентів 4 курсу вищих медичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. – Київ, 2009.

2. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібн./ Н.П. Волкова. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.

Тымків І.С.

Особенности проведения врачебной производственной практики по акушерству

Резюме. Проведение производственной практики в высших медицинских учебных заведениях Украины является важным

этапом в формировании будущего врача. В статье приведены опыт проведения врачебной производственной практики по акушерству у студентов 4 курса в условиях кредитно-модульной системы обучения. Изложены основные методики, применяемые в процессе обучения, приведены преимущества и моменты, требующие обсуждения.

Ключевые слова: производственная практика, преподавание акушерства, кредитно-модульная система.

I.S. Tymkiv

Peculiarities of Conducting Student Medical Practice in Obstetrics

Summary. Conducting medical practice in the higher medical educational establishments of Ukraine is an important stage in the formation of a future doctor. The article presents the experience of conducting student medical practice in Obstetrics in the 4th-year students under the conditions of the credit-modular system of study. There have been presented the main techniques, which are applied to the process of study; there have been studied the advantages and the issues requiring consideration.

Keywords: student medical practice, the teaching of Obstetrics, credit-modular system.

Надійшла 24.06.2013 року.

УДК 614.254+616-072.7+378.147+616.315

Штурмак В.М.

Організація роботи кабінету функціональної діагностики в навчально-практичній діяльності кафедри стоматології факультету післядипломної освіти

Кафедра стоматології факультету післядипломної освіти (зав. каф. – проф. М.М. Рожко)
Івано-Франківського національного медичного університету

Резюме. У статті висвітлено організацію роботи кабінету функціональної діагностики в навчально-практичній діяльності кафедри стоматології факультету післядипломної освіти.

У наш час стрімкого зростання науково-технічного прогресу широко використовуються комп'ютерні технології у всіх галузях медицини. Стоматологія не є винятком для даних інновацій. Завдяки впровадженню в практику новітніх апаратів ми отримуємо достовірну інформацію для постановки діагнозу та планування лікувальних й профілактичних заходів. Проте поява великої кількості таких сучасних апаратів на ринку стоматологічних послуг потребує створення нових алгоритмів для роботи з даними приладами, а також розробок методичного забезпечення та впровадження їх у навчальний процес вищих медичних закладах [1].

Ключові слова: кабінет функціональної діагностики, комп'ютерні технології, спосіб комплексного функціонального обстеження.

Враховуючи вищесказане, нами на базі кафедри стоматології факультету післядипломної освіти було створено кабінет функціональної діагностики, де лікарі-інтерни мають можливість ознайомитися з роботою багатьох сучасних апаратів, вивчити алгоритми їх роботи та проводити науково-дослідницьку діяльність використовуючи дані апарати. При цьому нами було розроблено новий спосіб комплексного функціонального обстеження та визначення стану стоматологічного здоров'я пацієнтів. Так в даному кабінеті були задіяні наступні апарати: комп'ютерна система аналізу прикусу, електронейроміограф, лазерний флуометр, комп'ютерний томограф [2].

Автоматизована система аналізу прикусу «T-scan III» («Tekscan», США) дає можливість визначати характер і порядок виникнення контактів при фіксації центрального співвідношення щелеп. Діагностування за допомогою даного апарата дозволяє безпомилково визначати ділянки

супраконтактів на етапі припасування зубних конструкцій, а також здійснювати контроль перед фіксацією та при подальшому користуванні цими конструкціями. Застосування приладу з метою діагностування стану прикусу здійснюється завдяки ультратонкому сенсору, який має форму зубної дуги і розташований у сенсорному наконечнику, що підключений до USB входу комп'ютера [3].

Електронейроміограф «Нейро-ЕМГ-мікро» (ООО «Нейрософт», Росія) використовується для дослідження біопотенціалів жувальних м'язів та стану нервів щелепно-лицевої ділянки методами поверхневої і стимуляційної електроміографії та електронейроміографії для діагностики і вивчення процесів відновлення діяльності жувальних м'язів щелепно-лицевої ділянки після хірургічного втручання, при травмах та запальних захворюваннях у цій ділянці, визначення ефективності ортопедичного лікування дефектів зубних рядів, а також в ортодонтії.

Аналізатор лазерної мікроциркуляції крові «Лакк-02» (ООО НПП «ЛАЗМА», Росія) використовується для вимірювання величини середнього потоку крові в інтервалі часу реєстрації в кровеносному руслі тканин пародонта при запальних процесах та при проведенні функціональних проб.

Панорамний рентгеновський апарат з функціями комп'ютерного томографа «Veraviewepocs» фірми Morita (Японія) використовується для рентгенологічної діагностики зубо-щелепової системи, стану кісткової тканини.

Проте, окремо взяті апарати дають інформацію виключно однієї нозологічної функції організму і не дають повної інформації про загальний стан організму. Тому перед нами була поставлена задача здійснення комплексного функціонального обстеження та визначення стану стоматологічного здоров'я пацієнтів шляхом об'єднання роботи усіх